

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

Силабус навчальної дисципліни
«Основи трансплантології»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ECTS.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра загальної, військової та дитячої хірургії з курсом урології та офтальмології. Одеса, вул. Пастера 9, пров. Валіховський, 5, Багатопрофільний медичний центр ОНМедУ. 1 хірургічне відділення, 2 хірургічне відділення
Викладач (-і)	д.мед.н. професор Костев Ф.І.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Білаш Оксана Вікторівна, завуч кафедри 093-848-4048 Ільїна-Стогнієнко Вікторія Юріївна, відповідальна за організаційно виховну роботу кафедри 067-971-21-05 Жебраковська Марина Юріївна, старший лаборант кафедри 050-316-10-91 Е-mail: surgdep@onmedu.edu.ua ; prof.kostev@gmail.com Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - володіння навичками опитування, визначення принципів та характеру лікування і профілактики розвитку ускладнень захворювань внутрішніх органів, визначення тактики надання екстреної медичної допомоги, визначення тактики ведення хворого при коморбідній патології, ведення медичної документації, здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, розуміння предметної області та професійної діяльності, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, прийняття обґрунтованого рішення, здатність працювати в команді, діяти соціально відповідально та свідомо.

Мета дисципліни: засвоєння базових теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, клінічних проявів недостатності функції життєво важливих органів: нирок, печінки, підшлункової залози, кишечника, серця, легень, що потребують трансплантації; методів компенсації функції нирок; методів діагностики декомпенсації функції внутрішніх органів; етапів оперативного лікування – видалення донорського органу, ураженого органу, техніки імплантації, анестезіологічного супроводу, консервативного та медикаментозного етапів підтримки реципієнта, а при необхідності – донора, профілактики ускладнень та реабілітації хворих у межах, відповідних підготовці лікаря з урахуванням особливості його спеціальності.

Завдання навчальної дисципліни:

- Визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми в галузі трансплантології.
- Засвоїти анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної, дихальної, травної та сечовидільної систем.
- Визначати, інтерпретувати, диференціювати та трактувати симптоми та синдроми в недостатності органів та систем.
- Визначати основні етіологічні та патогенетичні фактори ризику та складати план комплексної діагностики пацієнта із термінальними стадіями захворювань.
- Визначати методи діагностики, алгоритми консервативного лікування при недостатності органів і систем.
- Знати механізми та принципи роботи гемодіалізу, плазмаферезу, штучного кровообігу.
- Визначати тактику післяопераційного лікування та хірургічної реабілітації хворих з донорів та реципієнтів після проведення хірургічних втручань.
- Проводити опитування та фізикальне обстеження хворих із недостатністю органів та систем.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

- Тракувати етіологію, патогенез та класифікацію, клінічну картину при недостатності серцево-судинної, травної, сечовидільної та дихальної систем.
- Інтерпретувати результати об'єктивного і лабораторного та інструментального дослідження пацієнтів.
- трактувати основні принципи відбору пацієнтів до трансплантації.
- обґрунтувати покази та протипокази до виконання трансплантації органів.
- Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні:

Знати:

- історію розвитку трансплантології, сучасний стан і перспективи трансплантації органів і тканин;
- анатомо-фізіологічні основи функціонування серцево-судинної, дихальної, травної та сечовидільної систем;
- етіологію, патогенез, клінічні прояви та критерії діагностики термінальної недостатності органів і систем;
- принципи відбору донорів і реципієнтів, показання та протипоказання до трансплантації органів і тканин;
- основи трансплантаційної імунології, механізми відторгнення трансплантата та принципи імуносупресивної терапії;
- сучасні методи замісної терапії (гемодіаліз, плазмаферез, штучний кровообіг, нирковозамісна терапія);
- принципи хірургічної техніки трансплантації нирки, печінки, підшлункової залози, серця, легень та складних тканинних комплексів;
- особливості післяопераційного ведення, реабілітації та профілактики ускладнень у донорів і реципієнтів;
- етичні, правові, біоетичні та деонтологічні аспекти донорства і трансплантації;
- сучасні напрями розвитку трансплантології, включаючи клітинну трансплантацію, ксенотрансплантацію та використання біоімплантів і біопротезів.

Вміти:

- Визначати найбільш поширені клінічні симптоми та синдроми в клініці хвороб внутрішніх органів у стадії декомпенсації, коли показана трансплантація органів і тканин.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації в трансплантології.
- Трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених хірургічних захворювань, які потребують пересадки органів і тканин.
- Здійснювати прогноз життя та працездатності при найбільш поширених хірургічних втручань з пересадки органів і тканин.
- Визначати основні етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань, які потребують пересадки органів і тканин.
- Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених хірургічних захворювань, які потребують пересадки органів і тканин.
- Скласти план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених хірургічних захворювань, які потребують пересадки органів і тканин.
- Демонструвати вміння виконувати необхідні медичні маніпуляції.
- Проводити первинну і вторинну профілактику найбільш поширених хірургічних захворювань, які потребують пересадки органів і тканин.
- Надавати невідкладну медичну допомогу при найбільш поширених хірургічних захворюваннях, які потребують пересадки органів і тканин.
- Проводити диференційну діагностику, обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз при найбільш поширених хірургічних захворюваннях.
- Визначати тактику ведення (принципи оперативних втручань та консервативного лікування, реабілітаційні заходи) при найбільш поширених хірургічних захворюваннях та їх ускладненнях, які потребують пересадки органів і тканин.
- Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених хірургічних захворювань, які потребують пересадки органів і тканин.
- Демонструвати вміння ведення медичної документації в трансплантології.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1:

Тема 1. Історія трансплантології в Україні та світі. Етичні, соціально-правові та релігійні аспекти трансплантації та донорства. Організація трансплантологічної допомоги населенню в Україні. Діагностика смерті мозку, принципи кондиціонування донора.

Тема 2. Живе донорство в сучасній трансплантології. Трансплантаційна імунологія. Імунобіологія та клініка відторгнення трансплантату. Принципи імуносупресивної терапії.

Тема 3. Хірургічні особливості вилучення органів у посмертного донора. Хірургічні особливості вилучення органу чи частини органу у живого донора.

Тема 4. Хірургічні принципи трансплантації органів та складних тканинних комплексів. Аутотрансплантація органів та інших анатомічних матеріалів.

Тема 5. Ксенотрансплантація в сучасній медицині. Біоімпланти в хірургії.

Змістовий модуль 2:

Тема 6. Трансплантація нирки як метод замісної ниркової терапії. Хірургічні аспекти трансплантації нирки.

Тема 7. Методи замісного ниркового лікування.

Тема 8. Трансплантація печінки. Трансплантація долі печінки від живого донора.

Тема 9. Трансплантація підшлункової залози. Трансплантація острівців Лангерганса.

Тема 10. Трансплантація серця. Трансплантація судин і клапанів серця.

Тема 11. Трансплантація легенів. Трансплантація кардіо-пульмонального комплексу.

Змістовий модуль 3:

Тема 12. Трансплантація складних тканинних комплексів. Трансплантація судин і клапанів серця. Біопротези в медицині.

Тема 13. Біопротези в медицині.

Тема 14. Основні принципи клітинної трансплантації. Перспективи розвитку трансплантології.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Пасечніков С. П. Урологія: підручник для студ. вищих мед навч. закладів / С. П. Пасечніков, С. О. Возіанов, В. М. Лісовий та ін.; за ред. С. П. Пасечнікова. – Вінниця: Нова Книга, 2015. – Вид. 2-ге, випр. і допов. – 432 с.: іл.
2. Таран О. І. Кардіоваскулярні ускладнення (захворювання) при хронічній нирковій недостатності. Частина І. Новини медицини і фармації в Україні. 2016.. 2016. № 1 (561). С. 28–29.
3. Уніфікований клінічний протокол вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги при лікуванні пацієнтів з хронічною хворобою нирок V стадії інтермітуючого гемодіалізу. 2016.
4. Пасечніков С.П., Зайцев В.І. Сучасні проблеми урології у практиці сімейного лікаря: довідник лікаря. Київ: ТОВ «Бібліотека «Здоров'я України», 2015. 126 с.

Додаткова:

1. Наказ МОЗ України від 11.02.2016 р. № 89. Уніфікований клінічний протокол вторинної (спеціалізованої) та третинної (високо спеціалізованої) медичної допомоги. Лікування пацієнтів з хронічною хворобою нирок V стадії: діагностика стану та корекція порушень фосфорно- кальцієвого обміну.
2. Внутрішня медицина: poradnik лікарю загальної практики: навчальний посібник. А.С. Свінцицький, О.О. Абрагамович, П. М. Боднар та ін. К.: ВСП «Медицина»; 2014. 1272 с.
3. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії: довідник-посібник. За ред. Ю. М. Мостового. Вінниця. 16-те вид., доп. і пере- роб. К.: Центр державного земельного кадастру; 2014. 679 с.
4. Лісовий В. М. Актуальні питання трансплантації нирки: навч-посібник для лікарів-інтернів. / Лісовий В. М., Андон'єва Н. М. – Харків: ХНМУ, 2013 – 184
5. Пиріг Л. А. Нефрологія : національний підручник / Л. А. Пиріг, Д. Д. Іванов, О. І. Таран [та ін.] ; за ред. : Л. А. Пирога, Д. Д. Іванова ; Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика. – Донецьк : Заславський О. Ю., 2014. – 315 с. : іл., табл.

Електронні інформаційні ресурси:

1. <http://nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
2. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov> – сайт Національного центру біотехнологічної інформації США.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;

Самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.